

Lenka Marečková: Zdravé město vyžaduje aktivitu občanů

Být Zdravým městem znamená organizovat řadu osvětových kampaní, kulatých stolů a besed pro veřejnost, diskusní fóra, různé aktivity pro mládou generaci i seniory, ale také zkvalitňovat systém řízení veřejné správy prostřednictvím metody kvality, kterou je místní Agenda 21. Požádali jsme jihlavskou koordinátorku projektu Lenku Marečkovou z magistrátu o přiblížení těchto pojmů.

Hovoříte o komunitním plánování. Co to vlastně je?

Jedním ze základních pilířů Zdravého města a místní Agendy 21 je komunitní plánování. Pokud chtějí lidé v Jihlavě něco změnit, vyjádřit svůj názor, jak a co dále rozvíjet a podporovat, mají možnost zúčastnit se veřejných projednávání a anket.

Připomeňte aspoň nejvýznamnější...

Asi největší akcí pro veřejnost, která se každoročně koná, je tzv. Fórum Zdravého města, které se letos v květnu pod novým názvem „Co na srdci, to na Fóru“ konalo již po páté. Výstupem této diskuse je 10 největších problémů města, které následně ověřujeme anketou.

Výsledky Fóra a ankety budou předloženy vedení města a zpracovány do tzv. Plánu zdraví a kvality života. Poté přejde řešení těchto problémů do kompetence jednotlivých odborů. Pro zapojení co neširšího okruhu veřejnosti do rozvoje města se pořádají tématické kulaté stoly, jejichž prostřednictvím jsou projednávány náměty získávané na Fóru.

Můžete uvést konkrétní příklad?

Příkladem takového námětu, který vzešel z Fóra, a jehož realizace byla uskutečněna, je Síť nekuřáckých restaurací v Jihlavě.

V rámci tohoto projektu vznikla databáze nekuřáckých provozoven, která je umístěna na webových stránkách města. Provozovatelé od radnice obdrželi symbolické poděkování ve formě certifikátu a především specifickou samolepku, kterou si mohou svoje podniky označit a tím usnadnit zákazníkům hledání nekuřáckého provozu.

Nedávno vydalo Zdravé město leták, kde mohou občané města a návštěvníci Jihlavy najít seznam provozoven aktuálně přihlášených do tohoto projektu.

Zatím jsem žádnou mimořádnou aktivitu ze strany občanů města k Fóru Zdravého města nezaznamenal...

V souvislosti s veřejným projednáváním bych chtěla podotknout, že to, jaký bude výsledek Fóra, jaké problémy se budou v nejbližší době řešit, ale i kam se bude celkově rozvíjet město ubírat, můžeme ovlivnit nejen svým chováním, ale i aktivním přístupem.

Důvodem pro zapojení veřejnosti je předcházení možným nedorozuměním, nesouhlasu s nově navrhovanými záměry a projekty. Pokud se občané takového projednání zúčastní,

COORDINÁTORKA projektu Zdravé město Mgr. Lenka Marečková.

Foto: Lubomír Maštera

zjistí mimo jiné, co vše má město ve své kompetenci, co může ovlivnit, co se řeší například na krajské úrovni a jaké prostředky jsou potřeba na jednotlivé projekty.

Některé problémy vyžadují dlouhodobější řešení a to pak nastává situace, kdy si lidé myslí, že radnice nečiní žádná opatření pro jejich nápravu. Tak tomu ovšem není. Město se snaží zabývat každým problémem, který od veřejnosti formou besed a veřejných projednávání získá, přesto nelze zbudovat desítky nových mateřských školek či oživit náměstí do měsíce.

Kde se mohou zájemci seznámit s výsledky Fóra?

Jaké jsou nové top problémy města a jak s nimi bude dál naloženo, se dozvíte v říjnovém vydání NJR a na webu města.

Novinkou bylo letos „Dětské fórum aneb Desatero problémů města Jihlavy očima žáků a studentů základních a středních škol“, které uspořádalo Zdravé město Jihlava ve spolupráci s litoměřickým Střediskem ekologické výchovy SEVER. Chtěli jsme dát možnost aktivního zapojení do zlepšování života ve městě také dětem a mládeži. Bylo pro nás zajímavým zjištěním, jak vnímají místní problémy mladí a jak nad nimi dokážou zodpovědně uvažovat.

Předpokládám, že využíváte i dalších metod, například průzkumu?

Ano. Další důležitou zpětnou vazbou jsou pro vedení města sociologické průzkumy a dotazníková šetření, proto jsme realizovali průzkum spokojenosti občanů s místním společenstvím, zjišťovali mobilitu a místní přepravu a hodnotu ekologické stopy města.

Prostřednictvím stanovených indikátorů se snažíme postihnout kvalitu života ve městě. Jelikož jsou indikátory vyjádřeny číslem, je možné je sle-

dovat a porovnávat v průběhu času. Výsledky vzešlé ze sledování indikátorů jsou využívány jako důležité informace pro přípravu strategického plánu a jako podklad pro řešení konkrétních opatření.

Pojďme k tajuplnému názvu Agendy 21. Co to je?

Co se týče pojmu místní Agenda 21, jde o dlouhodobý proces modernizace veřejné správy a zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. S místní Agendou 21 úzce souvisí kvalita strategického řízení.

V současné době se zpracovává strategický plán rozvoje města, který stanoví prioritní rozvojové oblasti města v dlouhodobém horizontu. Strategický plán by měl zohledňovat výstupy z veřejných projednávání a sociologických průzkumů. Plán vzniká za účasti odborníků, zástupců soukromého a veřejného sektoru, ale důležitá je rovněž spolupráce s obyvateli našeho města. Ti budou mít možnost se k dokumentu vyjádřit na podzim, kdy se uskuteční veřejné projednání.

No dobře, ale proč ten název?

Protože jde o projekt, který umožňuje postup měst v rámci kvalitní MA21 přehledně měřit Kriteřii MA21 a jejich plnění je sledováno ve veřejně přístupné Databázi MA21. V loňském roce se našemu městu podařilo splnit kritéria kategorie C.

Systematické práce při zavádění místní Agendy 21 přinesla městu ocenění i na mezinárodní úrovni v rámci soutěže LivCom (The International Awards for Liveable Communities). Odborná mezinárodní porota hodnotí přístup měst k jednotlivým kritériím udržitelného rozvoje, kterými jsou zlepšování stavu krajiny, péče o kulturní dědictví, nejlepší environmentální postupy, zapojování veřejnosti do rozvoje města, zdravý životní styl a strategické plánování. Město

Jihlava se této soutěže poprvé zúčastnilo v roce 2009, kdy získalo cenu za naplnění kritéria zlepšování stavu krajiny. V loňském roce získala Jihlava 3. místo a stříbrnou cenu v kategorii měst mezi 20 a 75 tisíci obyvateli. I letos podalo město do soutěže přihlášku a bylo vybráno odbornou porotou do finálového kola.

Kde se mohou občané města kromě zmiňovaného fóra se Zdravým městem setkat?

Nejviditelnější aktivitou Zdravého města jsou osvětové kampaně (Den Země, Světový den bez tabáku, Světlo pro AIDS, Evropský týden mobility, Evropský den bez aut a Jihlavský den zdraví). Jejich cílem je nejen pobavit, ale také poskytnout důležité informace o celospolečenských tématech, jako je například ochrana životního prostředí, udržitelná doprava, prevence kouření, zdravý životní styl, prevence úrazů aj. Tyto kampaně organizují téměř všechna Zdravá města v Evropě a u nás jsou vždy zastřešena a mediálně podporována asociací Zdravých měst (NSZM ČR).

Programy těchto akcí zveřejňujeme v NJR, blíží se Evropský týden mobility...

Na září chystá Zdravé město program v rámci Evropského týdne mobility, což je nejrozšířenější kampaň, která má za cíl upozornit na problémy se stále narůstající automobilovou dopravou, a zároveň nabídnout možnosti a výhody alternativních druhů dopravy. Koná se vždy v termínu 16. – 22. 9. a každý rok má své motto, to letošní je Pohyb správným směrem. Návštěvníci se mohou těšit na tradiční akce jako je Jihlavský den zdraví, ale i na zcela nový Den bez aut, v rámci kterého mohou občané jezdit MHD zdarma. Podrobný program najdete na str. 10 NJR a na webu města.

Na čem pracujete nyní?

V letošním roce bychom ještě rádi dokončili Zdravotní plán města, jehož cílem je vytvořit základy pro systémovou podporu zdraví. Dále plánujeme do budoucna vytvořit grantový program v rámci Projektu Zdravé město a místní Agendy 21, abychom podpořili projekty, které uplatňují principy trvale udržitelného rozvoje, propagují zdravý životní styl a aktivity Zdravého města.

A co byste si přála ve vaší práci do budoucna?

Komunitní plánování a naplňování procesů místní Agendy 21 není možné realizovat bez aktivního partnerů. Proto již několik let oslovujeme nezávislé organizace, občanská sdružení, školy, místní instituce i podnikatele, aby se zapojili do diskusí o současných záměrech a místní budoucnosti.

Nezapomeňte, že i každý z občanů může dát impuls ke zlepšení v jakékoli oblasti a že mnohdy může takové zlepšení znamenat změnu myšlení či místních zvyklostí, ale také vzájemnou komunikaci občanů s radnicí. **-Im-**